

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İtiraz başvurusunun gerekçe bölümü şöyledir:

'Davacı karşı davalı ... ile davalı ... 14/07/1998 havale tarihli dava dilekçeleri ile Eğil İlçesi Sarıcak Köyü 478 parsel sayılı taşınmaza davalı karşı davacılar tarafından yapılan elatmanın önlenmesini ve dava tarihinden geriye doğru 5 yıllık ecri misil talep etmişlerdir.

Davalı karşı davacılar 31/12/1998 havale tarihli dilekçeleri ile Eğil İlçesi Sarıcak Köyünde bulunan 228, 409, 463, 478 ve 544 parsel sayılı taşınmazların hile yolu ile davacı karşı davalılar adına tescil edildiği gerekçesiyle tapu iptali ve tescil davası açılmıştır. Her iki dosya arasında hukuki ve fiili irtibat bulunduğu gerekçesiyle birleştirilmesine karar verilmiştir.

Davalı karşı davacılar tarafından açılan tapu iptali ve tescil davasının 25/01/2007 tarihinde tefrik edilmesine karar verilmiş ve mahkememiz esas defterinin 2007/3 sırasına kayıt edilmiştir. Mahkememizin 01/02/2007 tarih ve 2007/3-12 E. K sayılı kararı ile davalı karşı davacılar tarafından açılan tapu iptal ve tescil davasının açılmamış sayılmasına karar verilmiştir. Belirtilen karar Yargıtay denetiminden geçmek suretiyle kesinleşmiştir.

Davalı karşı davacılar vekili 26/02/2008 havale tarihli dilekçesi ile açılmamış sayılmasına karar verilen dava ile aynı mahiyette tapu iptali ve tescil davası açmış, mahkememizin 17/06/2008 tarih ve 2008/29-42 E. K sayılı kararı ile açılan tapu iptal ve tescil davasının iş bu dava dosyası ile birleştirilmesine karar verilmiştir.

Dosyaya getirilen 19/01/2011 tarihli davaya konu taşınmazların tapu kayıt örneklerinde birleştirilen tapu iptal ve tescil davasında, dava konusu edilen taşınmazların tapu kayıtlarına Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü tarafından 3083 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca kısıtlama kararı konulduğu görülmüştür.

Mahkememiz dava dosyasında uygulama alanı olan 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununun 13. maddesinin son fıkrasında yer alan 'Birinci fıkrada belirtilen süreler içinde mahkemeler veya icra iflas daireleri tarafından bu arazi hakkında devir veya temlik gerektiren bir karar verilemez.' cümlesinin Anayasa'nın 2, 10, 35, 36 maddelerine aykırı olduğu değerlendirilmekle somut norm denetimi yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devleti olduğu belirtilmiştir.

Hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, kanunların üstünde Anayasa ve kanun koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

3083 sayılı Kanunun Sahibine Bırakılacak Arazi kenar başlıklı 5. maddesinde uygulama bölgesinde, gerçek kişilerle özel hukuk tüzel kişilerinin bağ, bahçe ve ağaçlık arazisi ile örnek işletmesi hariç mülkiyetinde bulunan tarım topraklarından, dağıtım normunun on katını aşan veya Bakanlar Kurulunca arttırılan miktarlardan fazla olan kısmı ile varsa üzerindeki tarımsal yapı ve tesisler, bedelleri nakden ve peşin ödenmek suretiyle Genel Müdürlük tarafından kamulaştırılacağı, geri kalan kısmının ise kendilerine verileceği düzenlendikten sonra maddenin 5, 6 ve 7 fıkralarında kamulaştırma işleminin yapılmasında hangi usulün takip edileceği düzenlemesine yer verilmiştir. Maddenin 8. fıkrasında ise 'Bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde yapılacak kamulaştırmalara 4/11/1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri uygulanır' hükmüne yer verilmek suretiyle 3083 sayılı Kanunun uygulanması ile ilgili olarak yapılacak kamulaştırma işlemleri ile ilgili olarak 3083 sayılı Kanunda hüküm bulunmaması halinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun uygulanacağı belirtilmiştir.

3083 sayılı Kanunun 5. maddesinin 6. fıkrasına istinaden çıkartılan Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 18. maddesinde yukarıda belirtilen atfa istinaden 2942 sayılı Kanunun 10. maddesinde öngörülen düzenlemeye paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin Tescil ve Tahliye kenar başlıklı 18. maddesinde;

'Tebliğ edilen kamulaştırma işlemine karşı idari ve adli yargıya başvurulmadığı veya bu konuda açılan davaların kesin olarak sonuçlanmasına rağmen, taşınmaz mal sahibinin ferağ vermemesi halinde, Bölge Müdürlüğü, takdir edilen ve arttırılan bedelin tamamının bankaya yatırıldığına dair makbuz ve diğer belgelerin örnekleriyle birlikte, kamulaştırılan taşınmaz malın Hazine adına tesciline karar verilmesi için Asliye Hukuk Mahkemesine müracaat eder.

Taşınmaz malın Hazine adına tesciline karar verilmesi halinde, kararın tapu sicil muhafızlığına tebliği ve tescil işlemleri Bölge Müdürlüğünce takip edilir. Kamulaştırılan taşınmaz malın aynı üzerindeki ihtilaflarda Genel Müdürlüğe husumet düşmez. Mülkiyetin kişiler arasında ihtilaflı olması taşınmazın idare adına tesciline engel değildir.'

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre 3083 sayılı Kanunun uygulanması sırasında kamulaştırma yapılmasının gerekli olması halinde idare tarafından oluşturulacak Bedel Tespit Komisyonunca tespit edilen bedelin ilgililer tarafından kabul edilmemesi halinde idare tarafından Asliye Hukuk Mahkemesine tescil istemli yapılacak başvuru üzerine Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından taşınmazın idare adına tesciline karar verilecektir. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen bu karar devir ve temlik gerektiren bir karardır.

3083 sayılı Kanunun 13. maddesinin son fıkrasında kısıtlama süresi içerisinde mahkemeler tarafından devir ve temlik gerektiren hiçbir karar verilemeyeceği öngörülmektedir. 3083 sayılı Kanunun 13. maddesinde hiçbir sınırlama yapılmaksızın mahkemeler tarafından verilecek tüm devir ve temlik gerektiren kararlara yasak getirildiğinden 3083 sayılı Kanunun 5. maddesi ile 13. maddesi arasında çelişki ortaya çıkmaktadır. Hukuk devleti kanun hükümlerinin birbiri ile, Anayasa ve evrensel hukuk kuralları ile çelişmediği devlettir. Yukarıda açıklanan gerekçelere göre 3083 sayılı Kanunun 5. ve 13. maddeleri arasında çelişki bulunduğundan 3083 sayılı Kanunun 13. maddesinin son fıkrasında yer alan ve iptal için başvurulmuş cümlelerin Anayasa'nın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Bu nedenle 3083 sayılı Kanunun 13. maddesinin son fıkrasında yer alan 'Birinci

fıkra da belirtilen süreler içinde mahkemeler veya icra iflas daireleri tarafından bu arazi hakkında devir veya temlik gerektiren bir karar verilemez' cümlesinin iptali gereklidir.

Adil yargılanma hakkını düzenleyen Anayasa'nın 36. maddesinde, 'Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.' denilmektedir. Maddeyle nce altına alınan dava yoluyla hak arama özgürlüğü, bir temel hak niteliği taşımasının ötesinde diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden birini oluşturmaktadır. Kişinin uğradığı bir haksızlığa veya zarara karşı kendisini savunabilmesinin ya da maruz kaldığı haksız bir uygulama veya işleme karşı haklılığını ileri sürüp kanıtlayabilmesinin, zararını giderebilmesinin en etkili ve güvenceli yolu, yargı mercileri önünde dava hakkını kullanabilmesidir. Kişilere yargı mercileri önünde dava hakkı tanınması adil yargılamanın ön koşulunu oluşturur.

Anayasanın 35. maddesinde 'Herkes mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir, mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz,' demektir.

Yine, Mülkiyet hakkını garanti altına alan 1 No'lu Ek Protokolün 1. maddesi şöyle demektir:

'Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.

Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka harçların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri kanunları uygulama konusunda sahip oldukları hakka halel getirmez.'

1 No'lu Ek Protokolün 1. maddesi, özel ve tüzel kişilere ait mal ve mülke Devlet tarafından yapılabilecek herhangi bir keyfi müdahaleye karşı korumaktadır. Öte yandan bu madde devlete özel ve tüzel kişilere ait olan mülkiyetleri yasalarda belirtilen koşullar altında kullanma ve hatta bu kişileri bunlardan mahrum etme hakkını da tanımaktadır.

Sözleşme kurumlarının mülkiyet hakkına yapılacak olan herhangi bir müdahalenin genel veya kamu yararı sağlamak amacıyla yapıp yapılmadığından emin olmaları gerekmektedir. Özellikle, kamu otoriteleri mülkiyetin kullanımını vergilerin veya diğer harçların veya ceza ödemelerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla kontrol edebilir. Kamu yararı ile bireysel yarar arasındaki orantılılık ilkesini gözetmek üzere müdahalenin keyfi olmaması ve hukuka uygun bir şekilde yapılması gerekmektedir.

Anayasanın 35 ve AİHS 1 Nolu Ek Protokolünün 1. maddesinde sınırları belirtilmek suretiyle güvence altına alınan mülkiyet hakkına sınırlama getirilmesi durumunda getirilen sınırlamanın hakkın özüne dokunmaması, demokratik ve çağdaş hukuk devletinin gereklerine uygun olması gerekmektedir.

Yasama organı böyle bir yetkiden yola çıkarak, 3083 sayılı Kanunun 13. maddesinin son fıkrasında mülkiyet hakkına kısıtlama getirmiş bulunmaktadır. Ancak yasama organı bu

Esas Sayısı : 2011/33
Karar Sayısı : 2012/54

kısıtlamayı getirirken Anayasa'nın diğ er hükümlerini göz ardı etmemelidir. Mülkiyet hakkına kısıtlama getirilirken, toplumun bir kesimine diğ er kesimine oranla daha fazla hak ve imkan getirilmesi, Anayasa'daki 'ayrımcılık yasağı' ve 'eşitlik' kurallarını zedeleyecektir.

İptal başvurusuna dayanak mahkememiz dosyasında idare tarafından 3083 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca 10 yıl kısıtlama ş erhi konulmuştur. Konulan bu kısıtlama ş erhi Anayasanın 35 ve Ek Protokolün 1. maddesine aykırıdır. Ayrıca Anayasanın 36. maddesinde   ng r len Hak Arama Hürriyetine de aykırıdır. İdarenin kamu yararı gerekçesiyle koyduğu kısıtlama kararı gerek ince hak sahipleri Anayasanın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama hürriyetini Anayasa'ya aykırı olarak ötelemek durumunda kalmaktadırlar. Bu nedenle de 3083 sayılı Kanunun 13. maddesinin son fıkrasında yer alan cümle Anayasa'ya aykırıdır.

..."